

som er bleven aabnet igjennem Aggercanalet, Anlæget af Løgstør Kanal og den Nørre-Sundby tilstaaede Handelsstilladelse indskrænket Byens Handel betydeligt og derved sølgelig ogsaa dens Næringsilder. Dersom der nu skulde blive anlagt Jernbaner til Aarhus og Randers, og Aalborg, derimod blive udelukket fra at faae en saadan, vilde det være meget beklageligt for Byen, som da ikke kunde concurrere med de andre Søstæder. Det er imidlertid ikke alene Aalborg, Taler er om, men det er hele Aalborg Amt, og en stor Deel af Venshøvel, som ere interesserede i, at Banen kommer til at gaae til Aalborg; det er desforuden denne Deel af Sjælland, som ligger længst borte fra de store Handelsmarkeder og derfor trænger mere end nogen anden Deel af Riget til gode og hurtige Communicationsmidler. Hertil kommer, at der allerede er vaakt saa megen Forhaabning blandt Byens Indvaanere, ja endog ogsaa saagodtsom givet et Løfte ved Loven af 31te Juli 1853 om store Jernbaneanlæg, at jeg frygter for, at det er umuligt at tilfredsstille de Bedkommende, naar ikke Jernbanen idetmindste kommer til Aalborg, for ikke at sige til Frederikshavn. Paa Grund heraf skal jeg tillade mig at anbefale Forslagene til det ærede Thing.

Besl: Det er kun angaaende et enkelt Punkt i Udvalgets Fleertals Betænkning, som idag blev berørt af den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad), jeg kortelig skal udtale mig. Det er i denne Betænkning meddeelt, at der er tilstillet Udvalget en Skrivelse fra Krigsministeriet til Indenrigsministeriet, og angaaende denne Skrivelses Indhold hedder det som følger: „selv om de Betragtninger, der gjøres, være rigtige, hvilket vi bestemt benægte, kunne de ikke faae nogen Betydning ved dette Lovforslag, da Jernbanevæsenet i Kongeriget alene vedkommer Rigsdagen.“ I den Anledning skal jeg forudstille den Bemærkning, at jeg sandeligen ikke hører til dem, der formene, at de almindelige økonomiske og mercantile Interesser i overveiende Grad skulle paavirkes af de militære Hensyn; men jeg formener, at disse Hensyn, navnlig Hensynet til Landets Forsvar, har en berettiget og uafviselig Afkomst til i hvert Fald at

komme i Betragtning, naar der er Tale om saadanne Foranstaltninger, hvorved de kunne gjøres gjældende. Jeg skal ikke indlade mig paa Realiteten eller Indholdet af Krigsministeriets Skrivelse, som idag blev omhandlet af den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad), som fremhævede det, hvorpaa det kom an, idet jeg maa henholde mig til, hvad han yttrede, og ikke kan ansee det, han udtalte, for at være gjendrevet af det, som fremkom fra den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning); men jeg skal med specielt Hensyn til, hvad jeg agter at sige, blot i Almindelighed bemærke, at Communicationsvæsenet spiller en væsentlig og betydningfuld Rolle ved en Krigs Førelse, og at det altsaa overalt, hvor der er Tale om en ny Communication, maa være Krigsbestyrelsens Pligt at henvende Opmærksomheden paa de Momenter, som derved særlig komme i Betragtning, f. Ex. gjøre opmærksom paa, at her ligger et vigtigt strategisk Punkt, som man maatte ønske, Communicationen passerede, at Communicationen, ført i en bestemt Retning, begunstiger vore Troppebevægelser ad Hovedoperationslinien, at den, lagt i en anden Retning, vilde gjøre det lettere for Fjenden at foretage en Invasion i Landet og deslige. Men ligesom det er Krigsbestyrelsens Pligt at gjøre opmærksom paa deslige Forhold, saaledes mener jeg, at det er Pligt for dem, som have Afgjørelsen af Sagen under Hænder, at tage behørigt Hensyn til, hvad der saaledes af Krigsbestyrelsen bliver ytret, og at sælde deres endelige Dom med behørigt Hensyn til samtlige i Betragtning kommende Omstændigheder. Hvis altsaa Udvalget havde fremhævet, at flige Bemærkninger vare fremkomne fra Krigsbestyrelsen, men at det havde fundet, at f. Ex. de almindelige commercielle Interesser vilde, saafremt det toges tilfølg, som Krigsbestyrelsen havde foreslaaet, i meget høi Grad præjudiceres, og at derfor de militære Hensyn, som her søgte at gjøre sig gjældende, maatte betragtes som underordnede i Sammenligning med, hvad de almindelige Civilisationshensyn forbrede, ja, hvis Udvalget aldeles ikke havde indladt sig paa at motivere, hvorfor det ikke kunde gaae ind paa Krigsbestyrelsens Ytringer, men sim-